SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ց. ԵԱԶՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب: صندوق البريد ٤٨٧ الهاتف ١٣٩٩٠

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

? ?

Է. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 148 (2559) — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1953 — ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 — ԳԻՆ 15 Ս. Գ.

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ Իսթամպուլի Պատրիարքը

Գրեց՝ ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ

Ան միայն կրնայ շարունակել իր [illegible] գոյատեւում ճեմարանը Արմաշի [illegible]։

Այդ [illegible] անոր համար, որ անոր կաթողիկոսացման համար եղողները ներկայ իմաստութեան և հայ ժողովուրդի և եկեղեցիի գերագոյն շահերուն միութեան և միասնականութեան հետ խոտոր համեմատող կարգախօս մը ունին և կը փնտռեն ծէկը որ քուէութեան նախապ ըլլայ իրենց բռնած անջատողական և ազգակործան դիրքաւորումին մէջ. Ըստ անոնց Կ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքը՝ եթէ կաթողիկոսանայ՝ հովին պիտի տայ «Մեր հօտ և հովիւ» [illegible] պայքարը. պիտի հարուածէ հայ եկեղեցին կանոնական [illegible], իբր ճարտար վիրաբոյժ անջատման [illegible] պիտի ենթարկէ անոր գլուխն ու գանգը [illegible]։ Հարցը հոն է, թէ նա պիտի յօժարի՞ անոնց «քաղաքականութեան» հովերուն բանալ իր բազմադարեան նաւուն առագաստները, իբր պետ և կաթողիկոս, ոչ թէ առաջնորդել, այլ առաջնորդուիլ այս կամ այն հոսանքէն, խմբակէ մը, հատուածէ մը, անտեսելով համազգային կամքն ու գերագոյն շահը։ Եթէ այո՛, ուրեմն նա չի կրնար ըլլալ ՕՐՈՒԱՆ ՄԱՐԴԸ, որ պարտի ըլլալ ո՛չ թէ հայ ժողովուրդի և եկեղեցիի համազգայնութեան, միութեան շղթան կոծող մանգաղը, այլ այդ շղթայի օղակները իրարու զօդող վերջին օղակը։ Եթէ ո՛չ, այսինքն, թէ կաթողիկոսութեան թեկնածու սրբազանը չի կրնար սնուցանել անջատողական և հատուածական գաղափարներ, ուրեմն [illegible] չի կրնար կաթողիկոսանալ, ինչու որ անջատողական գաղափար [illegible] կաթողիկոս ըլլալ, զանոնք յուսախաբութեան պիտի մատնէ, անոնք կարանքի պիտի ենթարկուին, դառնութեան մաղձն իր ամբողջ պիտի գործէ և պիտի սկսի երկպառակութիւնը, առաջինը վերջինէն աւելի չար պիտի ըլլայ, ու մարդիկ պիտի չհանդուրժեն այդպէս Գարեգին Բ.ին, ինչպէս չհանդուրժեցին Գարեգին Ա.ին, որու նման հազար տարին մէկ անգամ կը պարգեւուի ազգին։ Մենք կը հաւատանք, թէ անցած են քաղաքական թուականներէն մինչեւ 1945 թուականը, [illegible] որու ընթացքին Խաչատուրեան սրբազան [illegible] համար արժանաւոր վերաբերում ունեցաւ Ս. Էջմիածնի և անոր մեծանուն և մեծարժան հայրապետներուն՝ Գէորգ Ե.ի, Խորէն Ա.ի և ազգընտիր Վեհափառին հանդէպ։ Կ. Պոլսոյ կրօնական կեանքի տխուր և [illegible] իրադարձութիւնները վերջը եկան ընդհանրական հայրապետի հեղինակաւոր միջամտութիւնով հեռագրով և Խաչատուրեան Սրբազանի պաշտպանութեամբ, որ երբ լուսաւոր երեւոյթ մը հեգիկով [illegible] համբերութեամբ [illegible], և հաստատուեցաւ ընդհանրական Հայրապետի [illegible] Հանգուցեալ և կենդանի Գարեգիններու ոգին ու շունչը կը յածին հայ ժողովուրդի և եկեղեցիի միութեան և մի անբաժանելիութեան վրայ։ Օ. [illegible] և Դուրեան [illegible] վարդապետները [illegible] չի կրնար [illegible] թափթփածութեան։ Մենք գիտենք սրբազան պատրիարքը հայրը հաւատարիմ [illegible] մինչեւ ի մահ քրիստոնէական ոգիին, պիտի չըլլայ [illegible] պաշտպանէ [illegible] «Մի հօտ և մի հովիւ» Ներկայ դարու իմաստութեան և հայ ժողովուրդի և եկեղեցիի գերագոյն շահերուն հետ [illegible] գաղափարներ [illegible] պիտի պատասխանէ, «Զեր գիտեր, թէ ինչ հոգի կը ծառայէք դուք»։

Թրքահայոց պետն ու Պատրիարքը՝ երբ ազգային պատմութեան իմաստասիրութեան ուսանող [illegible] պիտի խորհի քալէ մը, որ բազմադարեան [illegible] պիտի ըլլայ հայութեան համար։ Եւ երբ դրական միտք և գործնական մարդ իր խոնջ կեանքի վերջալոյսին պիտի հաւաքէ այժմէն [illegible] միութեան, միասնականութեան, հայ հոգիի պահպանութեան և կենսունակութեան ապահովելու համար։

Այս առթիւ կը յիշեմ դրուագ մը հանգուցեալ Հ. Արսէն Ղազիկեանի և Տօքթ. Վահրամ Թորգոմեանի միջեւ պատահած, երբ վերջինս Ս. Ղազարի վանքին մէջ կը հետաքրքրուէր վարդի մը գեղեցկութենէն և կը փորձէր փրցնել, բացագանչելով «ի՜նչ գեղեցիկ է այս վարդը», հետեւեալ կը լսէ վարդապետին ձայնը, որ կ'ըսէ, «իր թուփին վրայ»։ Այո՛, պատրիարք սրբազանն իր աթոռին վրայ։

(Շար.ը կարդա Դ. էջ)

Իրանցի երեսփոխան մը կը պաշտպանէ ՏՕՔԹ. ՄՈՒՍԱՏՏԷՔԸ

ԹԷՀՐԱՆ.— Տօքթ. Մուսատտէքի դատավարութիւնը երկու օր յետաձգուելէ ետք շարունակուեցաւ։

Երկուշաբթի դատավարութեան ընթացքին, դատարանը լսեց խորհրդարանի փոխ-նախագահ Ահմէտ Րէզաֆիի վկայութիւնը։

Րէզաֆի դատարանին առջեւ բուռն կերպով պաշտպանեց Տօքթ. Մուսատտէքը, ըսելով թէ, Մուսատտէք քաղաքական մեծ պետ մըն է որ կրցաւ իր շուրջ համախմբել Իրանի պատուաւոր հայրենասէրներու մեծ մասը։

Ապա ան աւելցուց. Մենք երբեք չենք զղջար իր հետ գործակցած ըլլալնուս համար, ինչպէս նաեւ հպարտ ենք իր գաղափարներուն հանդէպ մեր ունեցած մեծ հաւատքին համար, որովհետեւ անիկա մեզի համար ոչ թէ ամօթ մըն է այլ ընդհակառակը մեծ պատիւ մըն է։

Բուռն պայքար Ազգ. Ճակատին եւ ԶՕՐ. ԶԱՀԻՏԻ ՄԻՋԵՒ

ԹԷՀՐԱՆ.— Կառավարական մամուլը կը դատապարտէ Տօքթ. Պաղայիին և Հ. Մէքքիին անոր համար որ այս վերջինները Ազգային Ճակատի բազմաթիւ անդամներուն հետ համաձայնաբար Անգլիոյ նոր գործակատարին ժամանման օրուան համար ցոյցեր կազմակերպել կը փորձեն։

Կարգ մը դիտողներու համաձայն, այս բողոքյայտ պայքարը, կ'սպառնայ թէ կրնայ ընդլայնիլ և նոր փուլերու մէջ մտնել։

Կառավարական մամուլին և քաղաքական շրջանակներու ուշադրութիւնը այժմ կը կեդրոնանայ, տակաւ առ տակաւ հակակառավարական գործօն Հիւսէյն Մէքքիի և Տօքթ. Պաղայիի, որ Տօքթ. Մուսատտէքի վարչաձեւին օրով, Իրանեան խորհրդարանի փոքրամասնութեան ղեկավարն էր։

Տօքթ. Պաղայիի կողմէ գրուած երկու բաց նամակներ լոյս, որոնք հրատարակուած էին «Շահետ» թերթին մէջ, ուրիշ նամակի մը մէջ Հիւսէյն Մէքքի իր խօսքը կ'ուղղէ դատախազին ըսելով որ ինք պատասխանատու կը նկատէ ապահովութեան ուժերը երկու ուսանողներու մահուան համար, որոնք անցեալ երկուշաբթի համալսարանին մէջ տեղի ունեցող միջադէպին զոհն եղան։

ԱՄԵՐԻԿ. 22.000 ԳԵՐԻՆԵՐ ԿԸ ՄԵՐԺԵՆ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼ

ՓԱՆ-ՄՈՒՆ-ՃՈՄ.— (Ֆ.Փ.) Ամերիկ. զինուորական պատուիրակութիւն մը երէկ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ ամերիկացի 22.000 գերիներու հետ, զանոնք համոզելու որ հայրենիք վերադառնան։ Մակայն հակառակ այս պատուիրակութեան տարած ջանքերուն, գերիները որոնք համայնավար սկզբունքները ընդունած են, մերժեցին վերադառնալ։

Ինչպէս ծանօթ է այս գերիներուն հետ բանակցելու համար սահմանուած թուականը Դեկտեմբերի 25էն վերջ կը լրանայ, որմէ ետք, անոնք ազատ են իրենց ուզած երկիրը հաստատուելու։

400 ՀԱԶԱՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ՊԻՏԻ ՀՌՉԱԿԵՆ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ երկաթուղիի աշխատաւորներու ազգային սէնտիքայի գործադիր կոմիտէն երէկ առաւօտ մեթրոյի աշխատաւորներուն հրահանգած է որ գործադուլ հռչակեն։ Գործադուլը պիտի սկսի յառաջիկայ կիրակի կէս գիշերին։ Սէնտիքայականներու վճռականութիւնները պիտի շարունակուին այս գիշեր եւս։

Անգլիական կառավարութիւնը, այժմ բանակցութիւններ կը վարէ սէնտիքայականներու հետ, հարցը փակելու համար։

Պաղեններու մէջ մեռան, ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ԳԱՐՈՒՆ

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Թանձր մառախուղին պատճառաւ երթեւեկը կանգ առաւ Դանուբի վրայ։ Միայն փոքր գետանաւերը դժուարաւ կը բանին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Եւրոպայի մէջ լայն տարօրինակ օդ մը կը տիրէ։ Այսօր Լոնտոնի և բազմաթիւ անգլ. քաղաքներու մէջ գարնանային օդ կը տիրէր. Բայց Սկովտիոյ մէջ անընդհատ կը ձիւնէ։ Ֆրանսայի և Պելճիքայի մէջ կանխահաս գարուն մը սկսած է։ Այս կացութեան առջեւ մտահոգուիլ սկսած են վաճառականներ որոնք կը յուսային Ծնունդի նախօրեակին գործ ընել։ Աւստրիոյ և Զուիցերիոյ մէջ դահուկի կազմած ծախսեր ու յաճախորդ կը փնտռեն։ Տաք օդերուն հետեւանքով ջուրի առատ ծայր տուած է Աւստրիոյ մէջ։ Ըստ փրանս. օդերեւութաբանական կայաններուն, Ափրիկէի անապատներուն տաք օդի հոսանքներն են որ կանխահաս գարունը Եւրոպա բերած են։

ՇԻԿԱԿՕ.— Կեդր. Արեւմտ. Ամերիկայի մէջ տիրող սաստիկ ձիւնամրրիկներ պատճառ դարձան որ ճամբաները խցուին և փոխադրութիւնները փակուին։ Թաղամներու հետեւանքով ալ ինը հոգի մեռան և հարիւրէ աւելի անձեր վիրաւորուեցան։

Արաբերէն տառերը ընդհանրացած են ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԻՐԱ.— Ազատ Գաղափարներու Տարածման Ընկերակցութեան Բ. Նախագահ փաստաբան Պուրհան Արփատը, որ Անատոլուի մէջ շրջապտոյտի ձեռնարկած էր յետադիմութեան և յեղաշրջումի մասին դասախօսութիւններ տալու համար, երէկ քաղաքս վերադառնալով ի մէջ այլոց յայտարարեց.

— Կեդրոնական, հարաւային և հարաւ-արեւելեան Անատոլուի մեր նահանգները շրջագայելով, տեսայ որ խումբ մը մարդիկ կրօնքի դիմակին տակ կը շահագործեն ժողովուրդը։ Ժողովուրդէն ոմանք ալ անոնց [illegible] տարուելով իրենց տուները նկարներ ու նոր տառեր չեն մտցըներ, ի փոխարէն նախկին տառերով գրուած կրօնական ասութիւններ բացէ ի բաց կը ծախուին փողոցներուն մէջ։ Արաբական տառերով դասաւանդութիւն ընող թաղի դպրոցներն ալ կանոնաւորաբար կը գործեն։ Մարաշի և կարգ մը գաւառակներու մէջ արաբերէն տառերով գրուած օրացոյցներ տեսայ։

Կրօնքը շահագործողները հետեւեալը կ'ըսեն. «Գուրանը հին տառերով գրուած ըլլալուն, այս տառը նուիրական է. Մեղք է մեր կրօնքին նոր տառ խառնել»։

Պուրհան Արփատը այս կացութեան առջեւ անհրաժեշտ նկատեց խիստ պայքար մը բանալ յետադիմութեան դէմ և Գուրանը նոր տառերով տպագրել։

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԻՆՉՔԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱՒՈՒԻՆ

ԱՆԳԱՐԱ.— (Ֆ.Փ.) Երէկ Թուրք խորհրդարանը 5ի դէմ 311 ձայներու մեծամասնութեամբ, վաւերացուց Հալք կուսակցութեան ինչքերու գրաւման օրէնքը։

Քուէարկութենէն առաջ ժողովարանէն դուրս ելան Հալք կուսակցութեան պետ Իսմէթ փաշա և Հալքի անդամ 52 երեսփոխանները։

Ինչպէս ծանօթ է այս կուսակցութիւնը Աթաթիւրքի հիմնած կուսակցութիւնն է, որ 27 տարիներ երկրին իշխելէ ետք, այսօր խիստ հալածանքի կ'ենթարկուի դեմոկրատ կուսակցութեան կողմէ, որուն ձեռքն է ներկայիս երկրին իշխանութիւնը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիկ. Փանտիտ Դամասկոսի մէջ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ — Երեքշաբթի կէսօրէ առաջ Դամասկոս հասաւ ՄԱԿ.ի նախագահ Տիկ. Փանտիտ Նեհրու Պէյրութէն գալով։

Դամասկոսի մէջ, ան դիմաւորուեցաւ պետական իշխանութեանց և Դամասկոսի Հնդիկ գեսպանատան անձնակազմին կողմէ։

Տիկին Փանտիտ 5 օր պիտի մնայ Դամասկոս, իր այս անպաշտօն այցելութեան ատեն։ Ան հիւրը պիտի ըլլայ Հնդկական գեսպանատան [illegible] կողակիցը, Տիկին Փանտիտի աղջիկն է։

Կը կարծուի թէ Տիկին Փանտիտի ներկայութենէն օգտուելով, պատասխանատու իշխանութիւնները խորհրդակցութիւններ պիտի ունենան անոր հետ։

ԴԵՐԵՆԻԿ ՍՐԲԱԶԱՆ Վերադարձաւ Ս. Էջմիածնէն

Պէյրութի մեր պաշտօնակից «Զարթօնք» կը գրէ.—

Դերենիկ Սրբազան վերադարձաւ Ս. Էջմիածինէն, Ուրբաթ կէսօրէ վերջ։ Սրբազանը ինչպէս ծանօթ է, Ս. Էջմիածին ուղեւորուած էր տակէ շուրջ երկու ամիս առաջ կարգ մը դասախօսութիւններ տալու համար։

Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը [illegible] ապահովելով բազմատեսակ առաւելութիւններ, թէ՛ Երեւանի և թէ՛ Մոսկուայի կառավարութիւններէն։

Դերենիկ Սրբազան հանդիպած է Լոնտոն, Քենթըրպըրիի Արքեպիսկոպոսին յանձնելու համար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մէկ նամակը։

Դերենիկ Սրբազան Լոնտոնի մէջ շփումներ ունեցած է նաեւ հայկական շրջանակներուն հետ։ Մեր կրած տպաւորութեան համաձայն, Սրբազանը ոչ միայն որոշ շահագրգռութիւն ստեղծած է Անթիլիասի հարցերուն շուրջ, այլեւ ապահոված նիւթական կարեւոր օժանդակութիւն։

Ինչ որ տակաւին կը մնայ անծանօթ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տեսակէտն է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ գահակալի մը ընտրութեան շուրջ։ Անկասկած, Դերենիկ Սրբազան իրեն հետ բերած է Էջմիածնական պաշտօնական շրջանակներուն փափաքը Տանն Կիլիկիոյ ապագայ կաթողիկոսի ընտրութեան մասին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Տողանցող հրասայլ մը

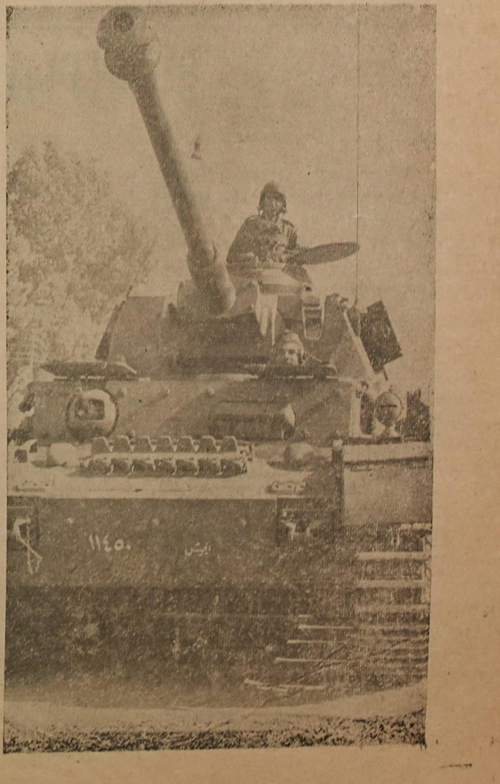

ՆԱՅԻՐԻ ԶԱՐԵԱՆ

(Գրադատական Արժէքաւորում)

(Գրեց Ս. ՊԱԼԱՔՈՒՍ)

Այս վէպի ընդհանուր կառոյցին մէջ Զարեանը հետեւած է ռուս վիպասան Շոլոխովին և հայ գրագէտ Պաղչեանին։

«Հացաւան» վէպի բովանդակութիւնը շատ ճապաղ է։ Ատոր համար կարելի չէ անոր բովանդակութիւնը ներկայացնել ուրուագծային սեղմ էջերով։ Պէտք է նոր «Հացաւան» մը գրել «Հացաւանի» խառնիճաղանճ բովանդակութիւնը տալու համար։ Այդ նպատակադրոյթը դուրս կը մնայ այս գրադատութեան հակիրճ էջերէն։

«Հացաւանի» ճապաղութեան եւ ակարութեան պատճառը վէպի գլխաւոր հերոս Լեւոն Լամբարեանն է, որուն դիմագիծը յստակ չէ եղած հեղինակին համար։

Ճիշդ է, հեղինակը ջանացեր է հասարակական գործունէութեամբ իմաստաւորել, փառաւորել իր հերոսի անունը։ Սակայն իրականութեան մէջ Լամբարեանը վախկոտ տեսակի սիրահար մըն է, որ կը վարանի իր կնոջ և կոմերիտուհի Ցամիկի սէրերուն միջեւ։

«Լեւոնը տառապում էր անլուծելի երկուութեան մէջ։ Դրսում Ցամիկի հետ հանդիպելով՝ բորբոքւում էր սիրով, լցւում էր նրա հետ կեանք սկսելու գեղեցիկ երազներով, չիկանում կնոջից բաժանելու վճռականութեամբ։ Տուն տեսնում էր, որ չի կարելի, որ չի կարող բաժանել կնոջից չի կարող տանել նրա անկումն ու տառապանքը...»

«Հացաւան» վէպը կառուցուած է հնարովի մտացածին էնթրիկներու վրայ։ Մտացածին և յերիւրածոյ է Լեւոն-Անուշ սիրային յարաբերութեանց ամբողջ պատմութիւնը։ Լեւոնի նման հասարակ սիրահարներ երոմներով կարելի է գտնել Կամսարականի, Ջաֆրապի, Շիրվանզադէի, Նարդոսի գործերուն մէջ։

Ընթերցողը կը զգայ, որ Լամբարեանի վարքագիծը պատճառաբանուած չէ Անուշ Ազամեանի նկատմամբ։ «Հացաւանի» մէջ ամենէն տարօրինակը, ամենէն [illegible] Անուշ Ազամեանն է իր սարսափելի վաւաշոտութեամբ, որ ոչ մէկ թանով հիմնաւորուած է։

Ցիրաւի հերոսական հանգամանքներէ զուրկ է Լամբարեանը։ Անիկա իր անհատնում վարանումներով, իր յեղյեղուկ բնաւորութեամբ ծանր ու ճնշող տպաւորութիւն կը թողու ընթերցողին վրայ։ Զարեան, հիմնականի մէջ սայթաքած է իր գլխաւոր հերոսի դիմագծութեան մէջ։ Սակայն այս սայթաքումով չեն վերջանար «Հացաւանի» խոցելի կողմերը։

Դեռ կայ աւելին։

Զարեանի վէպը ծանրաբեռնուած է օտար բառերով, ռուսերէն ասոյթներով, մերթ նոյնիսկ ռուսերէն ամբողջ նախադասութիւններով։

Այս տեսակ երկլեզուեան միջավայր մը ստեղծած է նաեւ Շահնուրի «Նահանջը...» մէջ։ Սակայն «Նահանջը...» նիւթը Ֆրանսահայ կեանքն է, Փիէռ գրեթէ ամբողջութեամբ ֆրանսացած է, Լոխոմը կը խելագարուի հայրենիքի կարօտէն, ամբողջ սերունդ մը ապազգայնացած, ձուլուած, անհետացած է հայկական Սփիւռքին մէջ։ Եւ շատ բնական է, որ «Նահանջը...» մէջ գործածուած օտար ասոյթները հարազատ հնչեն ընթերցողի ականջին, մինչդեռ «Հացաւանի» գործողութեան միջավայրը հայկական է իր ողջ էութեամբ։

«Հացաւանի» ընդհանուր կառոյցը արհեստական է եւ վէպը ծանրաբեռնուած է խեղդող մանրամասնութիւններով, որոնք կը յիշեցնեն Աղայեանի և Պաղչեանի ազգագրական երկարաբանութիւնները։

Ընթերցողը հարկադրուած է բազմաթիւ էջեր թերթելով անցնիլ չկորսնցնելու համար պատմութեան թելը։ Զարեանը երկա՜ր ու բարակ Աճառեանի, Աղայեանի, Պաղչեանի նման, խիստ երկարաբան է իբրեւ վիպասան եւ արդարե՛ւ։ Զարեանը երկա՜ր ու բարակ կը պատմէ, տաղտկալի զեկոյցներ կ'ընէ, գայթակղիչ արկածներու տեսարաններ կը ցուցադրէ, մանրամասն տեղեկութիւններ կու տայ Հացաւան գիւղի իւրաքանչիւր ծառի, իւրաքանչիւր քարի մասին, առանց էականը զատելու երկրորդականէն, առանց նկատի առնելու կարեւորի և անկարեւորի տարբերութիւնը։

Այսպէս խօսած է Պաղչեանն իր ծննդավայր՝ Աշտարակ գիւղի մասին։ Այսպիսի աւելորդ մանրամասնութեանց մէջ խեղդուած է Հիւգոյի «Թշուառներ» վէպը։

Զարեանը պատմող է, գիւղագիր է։ Բայց ստեղծագործող վիպասան մը չէ Նարդոսի կամ Կամսարականի նման։ Վիպագրութիւնը հարազատ չէ իր բանաստեղծական տաղանդի մտրակող մաքառող յատկութեանց։

Սակայն Զարեանը, սովետահայ գրականութեան մէջ, ճանչցուած է նաեւ իբրեւ Թատերագիր։ Քննադրողներ բանաստեղծ Զարեանի փառքը Շէյքսփիրի աշխարհին մէջ։

Երկրորդ աշխարհամարտի ընթացքին Զարեանը գրած է «Ամենադաւան», «Այրող Դիմակը», «Վրէժ» թատերգութիւնները «Արա Գեղեցիկ» պատմական ողբերգութիւնը։ Զարեանի թատերգերը առանձին արժէք մը չեն ներկայացներ։ Ասոր համար երկար չենք ճամենար այս թատերգութիւններուն վրայ։

Ն. Զարեանը գրած է խորհրդաստ յօդուած մը («Մեր գրականութեան խնդիրները») որուն մէջ կը խոստովանի։

(Շար. 2)

ՏՕՔԹ. ՔԵՖԼԻՔԵԱՆԻ

ՆՈՐ ՆՈՒԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԹԵՐԹԻ ՄԸ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԸ

«Շիքակօ Թրիպիւն» թերթին վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կը կարդանք ոսկորի վիրաբուժութեան այն նուաճումներուն մասին, որոնք [illegible] նախաձեռնած է Շիքակոյի Ուէզլի հիւանդանոցը, որուն այս ճիւղին մասնագէտն է Տօքթ. Քէֆլիքեան։

Միացեալ Նահանգներու երկրորդ ամենէն շատ կարդացուած թերթը՝ «Շիքակօ Թրիպիւն» կատարեալ խօսանակութիւն կը բանեցնէ ծունկի ձինգ ճանճերուն վրայ, այնքան որ խօսք է իր ազդեցութեան։ Չորս սիւնակի վրայ անոր այս թերթը կուտայ կենդանի եւ իրական օրինակ մը մասնագէտին գործին։

Տասնրհինգամեայ, կապուտաչեայ աղջիկ մը պարանոցէն կանխագահուն սանկ կը վերադառնայ կաղալէն, ձախ ազդրին վրայ գգուշ ցաւով։ Ծաւր յաջորդ օր կ'անհետանայ, բայց ամիս մը ետք կը վերադառնայ աւելի գօտաւօր ու կ'ուռեայ, նախորդ ամեն դեռ ջոյքի։

Հիւանդը կը տարուի Տօքթ. Քէֆլիքեանին, որուն քննութեանց կը պարզուի սա կացութիւնը։ Մանկանց ազդր երկարող ոսկորին վերի ծայրի գնդաձեւ մասը սկսած է փտիլ, նաւաբար ասա եղջի ու ճնշումը պատճառած ոսկորի անարիւնութենեն, յեսոյ գնդաձեւ մասը բաժնուած է մնացեալ ոսկորէն։

Վիրաբոյժը փտած մասը հանելէ ետք փոքրիկ պատուհան մը կը բանայ մնացեալ ոսկորի ծայրէն ինչ սնգիմ վար. ոսկորին վերի ծայրէն մինչեւ այս պատուհանը մաշտի հատուածովք պողպատէ ձող մը կ'անցնէ, որուն պատսպէն և ժամանակաւոր կերպով ուղեգայց բլյով յաջորդ մեսաղեայ կցորդն մուլքին։ Այս երկնկլութամեւ է, վերը 5 սանտիմ, վարը 0,3 սանթիմ, մէջը պարապ։ Իր մեջեն անցնելով է որ նախորդ կցորդ մեցուած է իր տեղը։ Պողպատէ ձողը հիմա կը ճանուի Մեցեալ մետաղին վրայ կը դրուի փայլուն գնդակ մը «վիթալիում» մետաղէ շինուած։ Այս մետաղը չի ժանգոտիր եւ մանաւանդ մարմին մէջ ուրիշ մետաղներու պես բորբոքում հակազդեցութիւն յառաջացներ, մարմնէն դուրս չարտաքուիր։ Անա այս գնդակն է որ կը փոխարինէ ոսկորին փտած գլուխը։

Գործողութիւնը տեւեց երկու ժամ։ Հիւանդը ետքի եկաւ ամիս մը ետք, դու ու կաղութեան հետք մնացած չէր։

Հիւանդին առաջին քննութեան ընթացքին վիրաբոյժը գրած էր երկարող կողմի նոյն ախտն սողոքին նշաններ։ Ուստի կը կասարէ գործողութիւն մը եւս, աւելի պարզ ճան առաջինէն։ Փտած, սկսած գնդաձեւ ոսկոր սահած ու բաժնուած չէ ոսկորին մայր ոսկորէն։ Հօս բաւարար կը գտնէ երկու ոսկորներ իրար ամրացնել երկու ճաւս վիրաբուժական սողոսկաւոր գամերով։ Երիտասարդ աղջիկը հիմա կրնայ ամեն սարժում կատարել առանց ցաւի։

Նոյն այս սկզբունքները կը կիրարկուին այնոր երբ սար էօս անձի մը ոսկոր կտորե նոյն կեան վրայ։ Նման արկած մը յանախ մահուան հաւասար էր ժամանակին։ Եւ բուժական անկարելի կ'ըլլար եւ այլեւս ոտքի չէր կրնար կանգնել, յետոյ թաճոտպաւ իր կեանքին վերջ կու տար։ Այժմ նոյնիսկ եթէ կոտրած ոսկորը, այդ գնդաձեւ գլուխը չարդի, մեծ յոյս կայ ճիւանդը կրկին ոտքի հանելու, օգնութեամբ Տօքթ. Քէֆլիքեանի կիրարկած վիթալիումէ գնդակի արուեստին։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

«ԷՐՄԷՆ ՀԱԶ»

Հանգստական սանմանադէլիւթին վրայ կը գտնուի Էրմէն Հազ հայկական գիւղը։ Բայց բնակիչները հայ են ծագումով, այժմ թուրքացած։

Անի բազաբէն եկած են իրենց նախահայրերը։

ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Դատաւորը.— Օրէնքը, տիկին, կը պնդէք թէ ձեր ամուսինը կտրած է 20 հազար սայլի արժէքով ծաղկաման մը եւ այդ պատճառով ամուսնալուծում կը պահանջէք։

Կինը.— Այո՛։

Դատաւորը.— Միւս կողմէ ձեր ամուսինն ալ կը պնդէ թէ դուք կտրած էք բոլորակ ծաղկամանը։ Որո՞ւն խօսքին հաւատամ։

Կինը.— Իմ խօսքիս։

Ամուսինը.— Իմ խօսքին։

—. Կինը, ամուսնին դառնալով.— Սախրօ'ս ծաղկամանը գրլխուդ ճեծած ատեն դուն չէի՞ր ծռեր...

ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ ԿԸ ԽԱՅԹԷ

Միջատներու դէմ պայքարի համաժողովին մէջ, ամերիկացի փորձ. Պրաուն յայտնեց, թէ մժեղ մը մէկ վայրկեանի մէջ 280 անգամ կրնայ խայթել մարդու մը թեւը։

Այս հաշուով, մժեղ խայթուած մարդ մը մէկ ժամուան մէջ կը կորսնցնէ իր արեան կէսը։

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԶՈՀԸ

Մեծամասնական իմբավոր կ ե-րաժշ Սաղայս ծագումով հայազգի, 17 տարեկանին Ամերիկա մեկնած էր իբրեւ դաշնակահար եւ վերջերս ալ Սան Ֆրանսիսքոյի Օփերային փոխուելու գործած էր։ Երախտագիտական մը պատուոյ նուագահանդէսի մէկուն ընդնոյն ժամ այն ասպետին գլորեցուած է, որ արտի կարմրած մնացած է ժողովուրդին առջեւ, 74 տարեկան հասակին մէջ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Մ. Նահանգներու Քորնէլ համալսարանի բժիշկներ կը հաստատեն թէ 90 առ հարիւր հոգեկան պատճառներ ունին գլխացաւ։ Ի բաց պատճառ հոգեկան չ'ենթարկուիր ու գլխու ցաւը կը վերագրէ սեւամաղձոտ կամ լեարդի խանգարումներու։ Մինչդեռ կը տուայի զգայնական պրկումի, անձնական եւ կամ մեկնեն է որ չի կրնար յարմարիլ կենցաղի պայմաններուն։

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՈՒՂԵՂ ՄԸ

Հոգեբոյժ տօքթ. Թրեսկոյս իր գործերէն մէկուն մէջ կը յիշէ Ֆրլիսորի անունով տասակարի ուղեղի տէր կոյր մը, որ առանց մատիտ ու թուղթ գործածելու կ'ընէր մաթեմաթիկական բարդ խնդիրները լուծել։

Անգամ մը հոգեբոյժներ իրեն առաջարկած են լուծել հետեւեալ խնդիրը։

Ենթադրեցէք որ 64 տուփ ունիք։ Առաջինին մէջ պիտի դնէք մէկ, երկրորդին մէջ երկու, երրորդին մէջ երեք ցորենի հատիկ եւ այսպէս շարունակաբար. 64 տուփին մէջ քանի՞ հատ կը գտնուի։

Ֆլիսոր քանի մը երկվայրկեան յետոյ պատասխանած է 13 446. 743. 073. 709. 551. 615. հատիկ։

Դրօշմաթուղթերու Անկիւնը

● Դանիոյ Ն. Կալստանը? Յուզական [illegible] սրտով ամսոյս 25ին հրապարակ եկաւ տասը միլիոն արժէքով կապոյտ յիսնակի դրօշմաթուղթ մը։

● Եգիպտոսի բրիտանական վարչութիւնը Ձեռնարկներու վարչութեան հետ գործակցաբար հրապարակ պիտի հանէ Եգիպտոսի տեսարժան վայրերն ու հնութիւնները ցոյց տուող բացիկներ (քարտ փոսթալ) որոնք պիտի ծախուին նամականներուն մէջ։ Կը խորհուի թէ ասիկա ամենէն միջոց մը պիտի կազմէ դրօշմաթուղթերու շուկան բաղալելու համար ու միեւնոյն ատեն յուսխղաւորական խումբի? տպագիր մը պիտի ըլլայ Պետութեան համար։

● Անցեալ ամիս Իսլանդայի մէջ հրապարակ հանուած է սովորական գործածութեան համար յատուկ դրօշմաթուղթերու նոր շարք մը որ կը բաղկանայ հինգ արժէքներէ. եւ որոնց նիւթերը առնուած են հին ձեռագիրներէ։

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԿԻՆԵՐՈՒ ՍԻՐԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՄԵԾ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻԻ ՄԸ ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

Հաւաքեց՝ ՎԱԶԷ

Երիտասարդը ընդունեց այդ առաջարկը և անոր հետեւեցաւ մինչեւ պալատ, ուր Քաթերին անոր կը սպասէր իր առանձնասենեակին մէջ... Ո՛չ տեղի ունեցաւ հանդիպումը... որուն յաջորդեց սէրը... և Քաթերին Օրլովի գրկին մէջ մոռցաւ իր հեռաւոր ու գեղեցիկ սիրահարը Պոնիաթովսքին։

Օրլով երեք եղբայրներ ունէր, որոնց երեքն ալ իրեն նման պահակագունդի սպաներ էին։ Երիտասարդը քանի մը շաբաթներ այսպէս կ'այցելէր այդ կնոջ գաղտնաբար, առանց ճանչնալու թէ ո՞վ էր այն գեղուհին, որ իրեն յանձնուած էր առաջին հանդիպումէն իսկ։

***

Այդ օրերուն, մահը այցելած էր կայսերական պալատին մէջ տարբեր յարկաբաժին, և Զարուհի Եղիսաբէթ հոգին աւանդեց 1762ին։ Փեթերսպուրկի եկեղեցիներու զանգերը իրենց խիստ ղօղանջով գուժեցին մահը մեծ Զարուհիին։ Թափօրը պալատի մեծ դռնէն դուրս ելաւ, առջեւէն կը յառաջանային բանակի զօրագունդերը, իրենց փողերով, պալատի պահակագունդի անդամները իրենց սպաներով շարուած էին փողոցին երկու կողմը, իրենց սպաներով, որոնց մէջ կը գտնուէին Օրլով և իր եղբայրները։

Դագաղին առջեւէն անցան Թագաւորական ընտանիքի անդամները, գլխաւորութեամբ գահաժառանգ իշխան Պետրոսի, ապա իր պաշտօնական կառքին մէջ բազմած անցաւ գահաժառանգ իշխանին կինը, Քաթերին...

Օրլով նշմարեց զայն, ու ճանչցաւ այն անծանօթ կինը, որ կը սիրէր զինք... ուրախութենէն սիրտը տեղէն թռաւ, քիչ մնաց պիտի պոռար իր շուրջը գտնուողներուն թէ, այս է գահաժառանգ իշխանին կինը... այս է վաղուան Զարուհին, այս է սիրուհիս...

Իսկ օտար դիւանագէտները շուտափոյթ մտահոգ եղան անոր սրտնեղած յեղյեղուկ քաղաքականութենէն, ու յանկարծ իրարու հարցուցին կռուաչոյն, արդեօք այս մարդը իր երկիրը նոր պատերազմներու մէ՞ջ պիտի թաթխէ, արդեօք պիտի կորսնցնէ՞ իր գահը պահել, արդեօք վերջ մը պիտի տա՞յ իր անհանդուրժելի կիրքերուն, թէ ոչ առանց հաշուի մինչեւ ականջները պիտի թաթխուի ցոփութեանց մէջ...

***

Անցան օրեր, և Պետրոս Գ. բարձրացաւ Զարերու գահը, Փեթերսպուրկի մէջ, իսկ Քաթերին Զարուհի եղաւ անոր կողքին, սակայն շատ մը քիչ շատերը կը մտածէր անոր հանդէպ, ու կ'ոչխատէր ազատիլ անկէ,

Եւ Փեթերսպուրկի վրայ ցոփութեան քամի մը փչեց։ Պետրոս Զարը պալատը լեցուց երիտասարդներով ու երիտասարդուհիներով, սենեակներ տրամադրեց անոնց, կերուխումը սանձարձակ շուներ... և պալատի այդ սենեակները ցոփութեան և անառակութեան աշարքներու ամենավատահ տեսարաններու հանդիսատես եղան...։

Զարը հրամայեց որ Սէյնթ-Վը նոր բերել — Քաթերինի առաջին սիրահարը — եփարձ՛ելէն խոստովանութիւն մը կորզել թէ գահաժառանգ իշխան Պօլը իր զաւակն է։ Սակայն ան մերժեց նման խոստովանութիւն մը ընել և ըմբոստացաւ Զարին կամքին դէմ...

Անա այդ օրերուն Քաթերին իր երրորդ զաւակը ունեցաւ, որ մանչ էր ու Օրլովի սիրոյ պտուղը... բայց ան այս ազուն ծնունդը չհրատարակեց... ծառաներու միջոցաւ հեռացուց զայն պալատէն, անորոշ վայր մը։

Մինչ այդ անհամաձայնութիւնը աւելի եւս խորացած էր Զարին ու իր կնոջ միջեւ, այն սահմանի որ, Ֆրանսայի դեսպանը, այդ օրերուն հետեւեալը գրեց իր կառավարութեան.— «Ես որ լաւ կը ճանչնամ Զարուհին, երբեք պիտի չի զարմանամ երբ իմանամ որ այս կինը բանի միջոցներու պիտի դիմէ յեղաշրջում մը յառաջացնելու Ռուսիոյ մէջ»։

(Շար. 9)

ՊԱՏՈՒԱԻՐ ՀԱՅ ԿԻՆԸ

Սրտաճմլիկ տեսարանի մը յիշատակը՝ որուն ականատես եղած եմ, պէտք չէ որ զանց ընեմ յիշողութենէս։

15 Յուլ. 1916ի Այնթան սկիզբները՝ Րաս-Իւլ-Այն գիւղաքաղաքի աղբիւրին մօտիկ, անօթի, ծարաւ, մերկ բոկոտն և ցնցոտիներ հագած հազարաւոր տարագիր հայեր առժամեայ բնակութիւն հաստատեր էին, մօտաւորապէս սպանդանոց փոխադրուելու համար։

Այդ անհագին բազմութեան մէջ, երբ ամէն մարդ ծակամուտ կը պահուէր քարայրներու և մացառներու մէջ, աւելի զգալի էր կիներուն տագնապը, որոնք մահէն աւելի գերութեան և բռնակալութեան և խէնէշ ցանկութեանց զոհ երթալէ կը վախնային, հաւատքնին կորսնցնելու ալ վախով։

Երբ իւրաքանչիւր հայ մարդ, բնազդօրէն մղուած իր անօթութիւնն ու մերկութիւնը, կը խոկար վաղուան անորոշութեան և կեանքի ապահովութեան վրայ, կարծես բնութիւնն ալ իր երեսը դարձուցած, անմիջապէս սկսան ամպերը կուտակուիլ, երկինքը մթագնիլ, ու հարաւային խորշակ լափլիզել և անհատական փոթորկայանչ հովերու, աւազախառն հոսանք մը հարուածել, հալածուած անտրգուած, բաղդին ձգուած և փոսմակներու ճիրաններուն յանկնուած հայ բեկորները։ Ափսոս, բնութիւնն ալ կ՚աճապարէր իր անգութ և անողորմ հարուածներով, վայրկեան առաջ, հեռացրնել աղբիւրին մօտէն տարագիր հայը, որ կ՚ուզէր գէթ կաթիլ մը ջուրով սնանիլ։ Այդ խուճապի և սարսափազդու տեսարանի մէջէն հայ կին մը, Սաթենիկ անուն, երկիւղած և հաւատարիմ, եօթը ութը ամսուայ հրեշտականման, գեղեցկադէմ մանչ զաւակը՝ մայրական խանդաղատանքով կուրծքին վրայ սեղմած աղի արցունք թափելով, երբ քնացնել կ՚աշխատէր, յանկարծ կը տեսնէ զինք հետապնդող և դէպի իրեն մօտեցող, ոգեղ դէմքով զինուորական մը, այլեւս փախուստի հնարաւորութիւն չ՚ունէր։

Միտքին ասջեւ պատկերացան յանկարծ կրելիք զրկանքը և տըղուն ապագայ աղէտը։ Ըստհանուր ըմբռնման մէջ աւելի մեծ քաջութիւն մը ճանչցուած չէ, քան թէ հաւատքի, առաքինութեան, հայրենիքին և ընկերին սիրոյն իր կեանքը զոհել։ Զինուորականը հետզհետէ կը մօտենայ և փաղաքշական խօսքերով կ՚ուզէ գըրաւել, խեղճ, անօգնական տկկինին սիրտը որ հեռաւէի և ընկերանայ իրեն, մինչ այդ հանդարտ ու գոհունակ կերպարանք ունէր, բայց աւելի մօտենալովը կ՚ստանայ կծու և դժգոհ կերպարանք մը հորդահոս և անընդհատ անձրեւ կը տեղար, զինուորականը նշանակուոր հայեացք մը դարցուց Սաթենիկի վրայ, և իր կեանքը փըրկել, զինք հալէպ փոխադրել, տանտիկնութեան բարձրացնել, և այս պէսի հազար ու մէկ խոստումներ կը շռայլէր տարհամոզելու համար աննեցուկ հայ կինը, որ հնազանդի և համակերպի իրեն ընկերանալու։

Միստական և մերժողական պատասխաններու ստացումէն յետոյ ուղղակի յարձակողականի կ՚անցնի և խոստումին սպառնալիք, կրկին ու կրկին զրկմանց նեղութեանց դատապարտուած ըլլալը կը յիշեցնէ, սակայն Սաթենիկին մեղմիկ գիտողութիւնները աւելի կը կատղեցնէ խեղճ թշուառականը, քանի որ անոր գեղեցկութենէն յափշտակուած կը ջանար ամէն կերպով զայն իւրացնել, բայց անիկա հայու հաւատքով զինքն զօրացուցած էր, և զինք համոզելու համար ողոքանած փաստերուն ապարդիւն մնալուն վրայ, զինուորականը բանի զօրանալ ուզեց, սակայն ամէն փորձ, սպառնալիք, բռնութիւն չկրցին Սաթենիկին համոզել յանձնուելու, մինչեւ իսկ արիաբար զգեստեց զայն և պատեհ առթիւ մը, գազանին ձեռքէն փախաւ և ուղղակի Եփրատ գետ նետուեցաւ ութը ամսուայ մանչ զաւակը կուրծքը ամուր բռնած։

— Աւա՜ղ Ջուրի ալիքներուն զոհ, ձուկերուն կեր ըլլալու դատապարտուած մայր եւ տղայ, արդեօք կեանքերնին փրկելու, աշխարհ եկած են, ապրելու, վայելելու մասին չ՚անդրադարձած, երբ իրեցմէ 30 տարի յետոյ կարգ մը հայ կիներ ազատ լոյս երկինքի տակ, իրենց հայութիւնը, հաւատքը, ընտանեկան սրբութիւնը, շատ չուտով պիտի զոհէին իրենց ցանկութեանց ու զուարճութեանց և երբեք նկատի իսկ պիտի չ՚առնէին թէ տարիներ առաջ, իրենց նախամայրերը, և քոյրերը կեանքերնին զոհեր են հայ կնոջ վարքն ու բարքը և պատիւը բարձր պահելու համար։

Երանի թէ յիշատակը Սաթենիկին դաս մը եղած ըլլայ մեր ներկայ ժամանակի այլաքածներուն և զգաստացած՝ գիտնային բարձր պահել հայ կնոջ պատիւն ու նկարագիրը։

ՀԱԼԷՊ ԱՐՄԷՆ

ՀԱՅ ՄԸ 25.000 ՏՈԼԱՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է

Նիւ Եորքի «Տէյլի Նիուզ»ի մէջ կը կարդանք թէ Նշան Արտաշեան անունով 54 տարեկան մէկը կորսնցուցած է 25.000 տոլար հարստութիւն մը... որովհետեւ վստահութիւն չունէր դրամատուներուն վրայ։

Նշան արհեստով դերձակ, Ամերիկա եկած էր իր կնոջ Նուարդին հետ, աւելի քան տարի առաջ և շնորհիւ իր չարքաշ աշխատանքին, կրցած էր խնայել 25 000 տոլար։

Ընդհանրապէս, երբ մարդ այդքան կարեւոր գումար մը ունի կը տանի յանձնէ դրամատուն մը։ Մեր Նշանը սակայն, այդքան բարոկը չէ մտածեր և գումարը եզածին պէս կը տեղաւորէ իր ընտանեկան կառքին մէջ, 200 տոլար արժող աղամանդ մատանիի մը հետ։ Քանի մը օր առաջ, այդ խառնուորը, 28 տարեկան խափշիկ մը, կ՚ըսէ. Վայրկեան մը երթամ օշարակ մը խմեմ, հիմա կուգամ։ Կ՚երթայ բայց ալ հոն չի գար։ Բայց խափշիկը օշարակ խմցնելու տարած էր նաև 25.000 տոլարնոց տըցակն ու մատանին...

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

«ՊԷՔՍ» Գարեջուրը

ԱՐԱԲԵՐԷՆՈՎ ՁԱՅՆԱՍՓՌՈՒՄՆԵՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՌԱՏԻՕԿԱՅԱՆԷՆ

Ամեն կեսօր՝ ժամը 1,15—1,45 կարճ ալիք 19,68 մեթրի վրայ։

Ամեն Երեկոյ՝ ժամը 6,45—8 կարճ ալիք՝ 31,68 մեթրի վրայ։

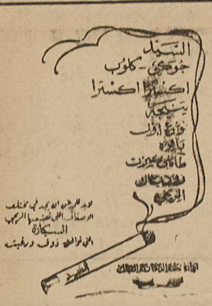

Սթիւտպէյքր

Աշխարհահռչակ ինքնաշարժներ, ... յաղթական, ... բոնք մէկ թիթեղ պենզինով 175 քիլոմեթր ճամբայ կը կտրեն։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել՝ ընդհանուր ներկայացուցիչ՝ ՎԻԿԹՈՐ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆԻՆ

Պաբ ան-Նիւլապ, Հեռաձայն թիւ 13846

ԹԺԱՆԴՐԴ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ԹԺԱՆԴՐԴ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

իր պարունակութեամբ հայութեան նորագոյն եւ մեծագոյն բառարանին

«ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԼԵԶՈՒԻ ԼԻԱԿԱՏԱՐ ԲԱՌԱՐԱՆԻ»

2000 ԷՋ, 24 ՊԻՏԱԿԵՐԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՅՈՐԻՆԵՑ՝ ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ՃԻՉՄԵՃԵԱՆ

Մօտօրէն լոյս կը տեսնէ այս բառարանի առաջին հատորը, 700 էջ...

առաւելութիւններ ունի

Կը մրցի ու կը գերազանցէ բոլորն ալ ... կը բովանդակէ.

1. Ամենամեծ պաշար հայ լեզուի բառերուն։
2. Հայերէն արմատական բազմահազար բառեր։
3. Իւրաքանչիւր բառ բացատրուած է ու բերուած օրինակներ։
4. Համանիշներու մեծ աշխատութիւն 15000 բառէ աւելի։
5. Հայ գաւառական բառեր 30000 է աւելի,
6. Նոր կազմուած բառեր ...
7. ... 5000 է աւելի։
8. Հայկական ... բազմահազար են։
9. Բառարանիս պատրաստութեան ... ամէն ... Հայ լեզուի գանձարանը։
10. Մասնաւոր ... 25 ... 50 ...։

ԱՐԴՈՒԿԻՉ ՅԱԿՈԲ

Ձեր հագուստները արդուկել տալու համար դիմեցէք արդուկիչ Յակոբի, ...

Արդուկիչ Յակոբի մօտ ... «ՍՈՒՐԻԱ» օրաթերթը։

Տեղական Լուրեր

Երեք հոգի մեռան ցուրտէն

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ցուրտի նոր ալիք մը եկօ պաշարեց երկիրը։ Դամասկոսի մէջ անցի գիշեր ցուրտի աստիճանը 0էն վար 8է իջաւ։ Օդերեւութաբանական գործիքները, ամպեր, անձրեւ եւ ձիւն կը մատնանշեն յառաջիկայ քանի մը օրերուն համար։

Վերջին ցուրտի ալիքին հետեւանքով, Դամասկոսի մէջ 3 հոգի մեռան, անոնցմէ մին Մոհսէն Գույանեան կը կոչուի, երկրորդին ինքնութիւնը անծանօթ է, որ բաղնիքի մը մէջ սառած գտնուեցաւ, իսկ երրորդն ալ ձորակի մէջ մնացած գտնուեցաւ ցուրտի պատճառաւ։

Սինեմա Հալէպ

Երկուշաբթի 14 Դեկտեմբերին սկսեալ կը ցուցադրէ

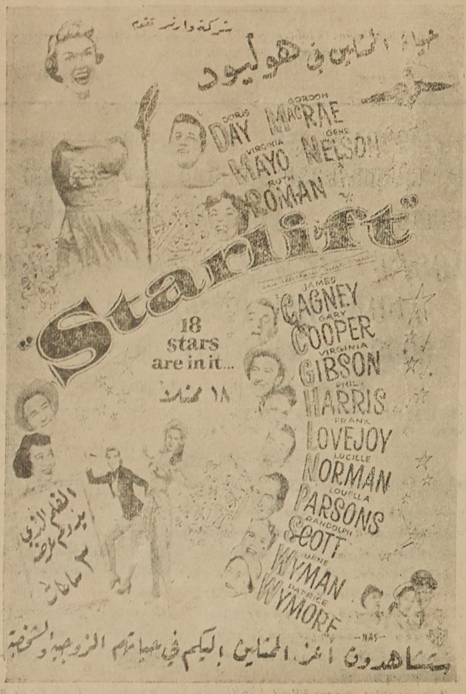

Ամերիկեան գլուխ գործոց նկատուող ժապաւէն մը

Դերասաններու կեանքը

Հոլիվուտի մէջ

Աշխատաւոր կ՚ուզուի

Պէտք կայ 15—18 տարեկան պատանի աշխատաւորներու (արհեստաւոր կամ սկսնակ), Série աշխատանքներու համար գործարանի մը մէջ։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել խմբագրութեան

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ 9 Յունուար 1954ին

Կը խնդրուի չխաչաձեւել

Ֆութպոլի բարեկամական մեծ մրցում

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ

Կիրակի 20 Դեկտեմբեր կէսօրէ ետք ժամը 2ին քաղաքապետարանի դաշտին վրայ։

ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ ԾՆՆԴԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

Տօքթ. Կրէկուարի մայրանոցին մէջ

ԿՐԷԿՈՒԱՐ ՄԱՅՐԱՆՈՑի տէր, Տօքթ. Կրէկուար, աւարտած ըլլալով դրօշի ծառայութեան իր շրջանը, Հալէպի ժողովուրդին կ՚իմացնէ թէ վերսկսած է իր աշխատանքներուն եւ թէ մայրանոցի մանկաբարձներու թիւը աւելցուցած է, ինչպէս նաեւ իր յարգելի յաճախորդներուն փափաքին ընդառաջելով գիներու տեղի զեղչ մըն ալ կատարած է։

Մայրանոցին մէջ, արդէն աւարտած են կանացի հիւանդութիւններու քննութեանց յատուկ բոլոր կահաւորումները ամենաարդիական գործիքներով, որոնց միջոցաւ կարելի պիտի ըլլայ կանացի վիրաբուժական գործողութիւններ կատարել, մանաւանդ ելեկտրական արդիական գործիքներ, որոնք ծննդաբերութիւնը կը փութացնեն առանց ցաւի, ամերիկեան արդի ձեւերով։

* * *

Մայրանոցին նոր սակերն են,

Երեք անկողիննոց սենեակի մէջ			50	օ.	ոսկի
Երկու	»	»	» 75	»	»
Երկու	»	»	» 100	»	»
Առաջին կարգ		»	» 175	»	»
Առաջին կարգ		»	» 250	»	»

Իսկական Անակնկալ

ՆԵՏԻ ԿԱԹՈԼԻԿԻ

ՄՔԵՂ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

19 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ, ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 8ԻՆ

20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ Ա. ՍՌԱՋ ԺԱՄԸ 10ԻՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Տրամաթիկ թատերախումբի կողմէ

Ղեկավարութեամբ վաստակաւոր դերասան Վ. ՊԱՐԻԿԵԱՆԻ

ՄԵԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ

ԿԸ ԲԵՄԱԴՐՈՒԻ

«Մարիա Տէլ Գարմէն»

ՍՊԱՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ ՑՆՑԱՑՈՒՆՑ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ներկայացման ընթացքին տեղի պիտի ունենան սպանական պար եւ նուագ։

Կանուխէն ապահովեցէք ձեր տոմսերը, չզրկուելու համար այս ողբերգութենէն։

Տոմսերը կը ծախուին հետեւեալ վայրերը.

Թիլէլ «Արաքս» լուսանկարչատունը,

Ճրտէյտէ Մուպահեաճեաններու «Կամար» վաճառատունը,

Հ. Մ. Մ.ի ակումբը, Կիլիկեան Վարժարաններու մէջ եւ ներկայացման առաւօտուն, թատրոնի կիչէն։

Տոմսերու գիներն են

Ա. կարգ աթոռ	300	ս. գ.
Բ. կարգ աթոռ	200	ս. գ.
Պալքոնի աթոռ	150	ս. գ.

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ֆրանքօ-Արապ վարժարանին մէջ կազմակերպուած գիշերային դասընթացքը որ տեղի կ՚ունենայ ժամը 17—20, կը շարունակուի մեծ յաջողութեամբ Պ. ՐՕՊԷՆի տնօրէնութեամբ։

Այս դասընթացքներուն մաս կը կազմեն նաեւ հաշուակալութիւն եւ սղագրութիւն։

Յաւելուածական տեղեկութեանց համար դիմել Ֆրանքօ Արապ վարժարան, ժամը 17—19։

(Շար Ա. էջէն)

Ան Կիլիկեան Թեմերու մէջ ծառայութիւն մատուցած է մի քանի տարի Սիս, Քոյաժամանքին մէջ՝ իբր ուսուցիչ դպրեվանքի, ապա Մարաշի մէջ՝ վաղամեռ Կիւրեղ վարդապետի օրով իբր տեսուչ Ազգային վարժարաններու եւ քարոզիչ. Հոն կը սահմանափակուի անոր ծառայութիւնն ու փառաւորութիւնը Կիլիկիոյ գործերուն մէջ. տարբեր է պարագան Բարձրագոյն Տեղապահ Սրբազանին, որ Սիս մէջ ծնած եւ սնած է, եւ որ ամբողջէն հասունցած է կիլիկեան գործերու մէջ։

Ներկայ պահուն մէջ, ուրեմն պէտք է ծանօթ ըլլալ Բարձրագոյն Տեղապահ Սրբազանին, իբր ՕՐՈՒԱՆ ՄԱՐԴՈՒՆ, որ իբր վարժ եւ փորձ ղեկավար գիտէ Կիլիկեան աթոռին նաւը վարել անսայթաք, դէպի ապագային միութիւն, անխտրական ոգիով եւ հայրագորով շունչով, եւ դէպի եկեղեցական միասնականութիւն, «մէկ հօտ եւ մէկ հովիւ»։

(Շար. 2 եւ վերջ)

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տոլար	356
Սթերլին	945
Ֆրանսական 1000 Ֆրանք	902
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,5[illegible]
Եգիպտական	850
Յորդանանեան	915
Տինար	970
Թրքական	64.00
Լիբանանեան	109,50
ՈՍԿԵԴՐԱՄ	
Անգլիական	34,00
Օսմ. Թիւճարի	27,30
Օսմ. Րէշատի	31,50

ՕԳՆԵՑԷ՛Ք

ՀԱՅԳ. ԾԵՐԱՆՈՑ

ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ

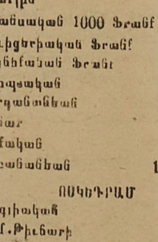

ՏԱՔԻՐ — ԱՍՏՂԱԳԷՏ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՔՆԱՑՆՈՂՈՒԹԵԱՆ

Քէլլէսէ Պողոտայ, Կարած Խան

Հեռաձայնի թիւ 1227